

DE KERKHOFEN

Een inwoner van de gemeente E..., een dorp op de Hollandsche grens, schrijft ons over den ongezonden toestand van het kerkhof zijner gemeente.

In strijd met de wet is de dood-akker in het midden der gemeente aangelegd, en dit nog wel op eene plaats die teenemaal ongeschikt en ongezond is.

In plaats van op 1,50 meter te delven, gelijk de wet voorschrijft, — zegt onze berichtgever, — graaft men op 1,20 m. en in den winter soms maar op 0,80 m. De lijksteden liggen in het water. Laatst heeft men het kerkhof nog wat opgehoogd... Ge ziet van hier dat dit niet geholpen heeft.

Onze briefwisselaar zegt dat dit zeer ongezond zou zijn in geval van besmettelijke ziekten, en daar twijtels wij niet aan.

Die kerkhofkwestie is, in vele buitengemeenten nagenoeg dezelfde.

Om welke reden zekere gemeentebesturen natte gronden in het midden van het dorp tegen goede gronden verkiezen, weten wij niet, maar het begint meer dan tijd te worden dat de boeren zich een beetje meer beginnen te moeten met het bestuur hunner gemeente, in plaats van hunne zaken over te laten aan heeren die de meesters spelen van de gemeente en van de boeren. P.

Vergelijkt en oordeelt

De katholieke gazetten zijn vol woede op den *Landbouwer* en zij raden aan de menschen aan van hem te scheuren en niet te lezen.

De socialistischen zullen U niet aanraden van de katholieke gazetten te scheuren en niet te lezen.

Ter kontrarie. De socialistischen raden iedereen aan van katholieke en liberale gazetten te lezen, maar van ze goed te lezen en goed te peinzen over hetgeen er in staat. Want alzo zullen zij tot de overtuiging komen dat zij de rijken meehelpen om de armen te verdrukken.

De katholieken zeggen: scheurt *De Landbouwer*.

De socialistischen zeggen: leest de katholieke gazetten maar leest ze goed.

Gij kunt dus wel oordeelen wie van de twee er gelijk heeft en wie van de twee schrik heeft.

CHOMAGIE

Eene kwestie die heel belangrijk is voor den landbouw is die van het lossen van de wagons op den ijzeren weg.

Onze lezers weten dat de administratie zes uren tijd geeft na het ontvangen van den avis, om de wagons te lossen. Is men overtijd, dan betaalt men vijf en twintig centiemmen per uur chomagie.

Zes uren is veel te weinig.

Men weet soms niet dat er eene zending gaat toekomen en men maakt zich dus niet gereed om te gaan lossen. De avis komt en men moet gauw inspannen; het gebeurt zelfs dat men geen paard en kar bij de hand heeft, dat men die moet gaan halen of zoeken te leenen of te huren.

En dan, hoe dikwijls gebeurt het niet dat de boer eene halve uur of soms wel eene uur van de statie woont?

Er zijn ook koopwaren die veel meer werk kosten om te lossen dan andere, zooals de pulpen en andren.

Dikwijls is het met den besten wil van de wereld niet mogelijk van te lossen op zes uren. Het spreekt van zelfs dat de boeren hunne koopwaren willen lossen hoe eer hoe liever en als ze dan niet lossen, is dat niet uit kwaden wil.

Maar de administratie ziet daar niet naar: ze doet betalen.

In de steden kan de tijd van zes uren voldoende zijn, daar is er meer gemak van alles, in de buitenstatien zou men 's minstens 8 uur mogen geven, ook zou de chomagie wat verminderd moeten worden.

Vele landbouw-comices en handelaars hebben dikwijls gereclameerd, maar het dient tot niets. Het zal niet eer beteren of er zullen kleine boerkens en kleine koopmans in de Kamers moeten zitten, in plaats van heeren.

Dat ware goed voor nog al veel dingen. Pachter JAN.

Wat de nieuwe kiezers moeten overwegen

Eene onrechtvaardigheid, die verdwijnen moet, is het hatelijken belastingstelsel dat nu bestaat. Geene patenten meer op de neringdoeners; geen vergunningsrecht voor de herbergiers; geene belasting meer op bier, suiker, koffie: geene belasting meer op hetgeen het volk eet of drinkt of waarmede de mensch zich kleedt of werkt.

Is het niet wezenlijk schandelijk, dat eene moeder die kinders kweekt, en dus suiker noodig heeft, een frank per kilo moet betalen, terwijl het suiker nog geen veertig centiemmen den kilo van maken kost! Die moeder zestig centiemmen lasten voor een kilo suiker doen betalen, is eene groote onrechtvaardigheid. De genever met 73 centiemmen den liter belasting, en den champagnewijn met 23 centiemmen per liter, is wederom eene van die schreeuwende onrechtvaardigheden, die moeten verdwijnen. Een man die een herberg open, 60, 80 of 200 fr. per jaar vergunningsrecht doen betalen is slecht, want deze belasting wordt grootendeels door den brouwer betaald, die het de bier- en de geneverdrinkers doet uitzweeten door dranken van mindere hoedanigheid te leveren.

Wat wij willen is eene klimmende belasting op het bezit, op den rijkdom, op de inkomsten, en wat wij daaronder verstaan is gemakkelijk om uitteleggen.

Een werkman, een ambachtsman, een kleine boer, winnen niet genoeg of nauwelijks genoeg om de twee einden van het jaar aaneen te knopen. Geen enkel dezer menschen zouden wij een centiem lasten doen betalen.

Wie 2 duizend franken wint of trekt van hetgeen hij bezit kan gemakkelijk 5 frank missen. Wie 3 duizend fr. wint of trekt kan er gemakkelijk 20 missen. Wie er 4 duizend wint, kan er gemakkelijk 30 betalen. Er zijn heeren, die 100 duizend frank van hunne goederen en actien trekken: die kunnen gemakkelijk 25 duizend franken missen, want er blijven hun dan nog 75 duizend andere franken over om te leven.

Onze meesters willen maar altijd geld slaan op den rug der werklieden, der boeren. Zij stellen nu voor de boter, de margarine, de suikerij, het meel, de haver te belastingen, om den boerenstand te redden, *zeggen zij*, maar zij denken anders. Het is zeker dat, met die eetwaren te belastingen deze in prijs gaan vermeerderen, anders ware die belasting onnoodig.

Hoeveel huisgezinnen zijn er op den buiten die boter maken? Neemt eene gemeente van duizend zielen, dat is 250 huisgezinnen. Tel na hoeveel familiën er

boter maken, gij zult er geen 100 vinden. De 150 andere huisgezinnen, die geene boter maken (dat zijn de burgers, ambachtsmans en werklieden) zullen de lasten moeten betalen. Is het rechtvaardig dat men al onze fabriekwerkers der steden, onze steenbakkers en andere arbeiders op den buiten, het beetje boter of margarine, dat zij eten, 25 centiemmen den kilo duurder doen betalen? Indien deze belasting den boer ten goede kwam dan hadde zij nog haren goeden kant aan, maar de rijke grondeigenaars alleen zijn er aanhangers van, omdat zij op die wijze hopen hunne pachten niet te moeten afslagen. Wordt de belasting ingevoerd, de boer zal zooveel appels als peren hebben, de landeigenaar alleen zal er van profiteren.

Geen vijftig boeren in vlaamsch België zaaien haver om ze te verkoopen, 't is alleen voor eigen gebruik. Al de personen die een paard of een muilezel houden om hunnen stiel te kunnen uitoefenen, gaan dus belast worden; huurhouders, voermans, melkboeren. En die belasting is redelijk hoog. Een paard dat werkt moet minstens 6 kilos haver daags hebben, dat maakt 22 honderd kilos in 't jaar. Zoo de honderd kilos haver met 2 frank belast worden, maakt dat eene belasting van 44 frank per jaar voor ieder paard van een voerman, een huurhouder of een melkboer.

De suikerij belasting, die de arme man drinkt bij gebrek aan koffie, is hatelijk; het meel belasting, dat onze vrouwen gebruiken om pap te koken of brood te bakken, is schandelijk! Heeft men geld noodig, wel dat men den *luxu* belaste, dat men het vrage aan de heeren, die duizende en duizende jaarlijks trekken zonder werken; maar dat men den werkman, den ambachtsman, in vrede zijn zuur gewonnen geld laten behouden.

Eene noodige hervorming is de verzekerings van iedereen tegen ongevallen en het pensioen. Wij zien tegenwoordig dat priesters, onderwijzers, officieren, rechters, post- en ijzerenwegbedienden, gendarmen, enz., als ze oud zijn, gepensioneerd worden. Wij vragen hetzelfde voor alle man die werkt. Een werkman die gansch zijn leven gezwoegd heeft om in zijn onderhoud en dat van zijn gezin te voorzien, heeft zooveel recht zijne laatste levensdagen onbekommerd te kunnen slijten, als een pastoor, een onderwijzer, een gendarm, een bediende van den ijzerenweg. Wij vragen voor hem een pensioen en niet eene almoe van het armbestuur. Wij vragen meer. Wij vragen algemeene verzekering tegen ongevallen.

Een metser, timmerman, schaliemaker, koolmijner, paardenknecht komen aan een ongeluk. Wat gebeurt er nu? Half kreupel moeten zij maar zien zich zelven te redden; zij vallen met vrouw en kinderen in ellende. Wij vragen dat *allen* voor een en een voor allen zorgen, 't is te zeggen, dat de Staat door algemeene verzekering die ongelukkigen helpe.

Eene meeting te Loochristy

Bijzondere briefwisseling.

Zondag, om 10 ure 's morgens werd in de meisjesschool eene katholieke meeting gehouden die een alles behalve goeden indruk nalaten voor de inrichters, want de sprekers waren flauwtjes, heel flauwtjes.

M. Cooremans, senator, opende met eene echte woordenkramerij over de toestanden, doopspekt met de gewone beloften, waarvan de buitenlieden reeds hunne buik vol hebben en niets dan naar daden wachten.

Na hem sprak M. De Guchtene uit de Oudburg, met een goedig gezichtje en zeemzoete woorden over de liefde der katholieken voor de boeren.

Hij randde de belastingen aan door de liberalen ingesteld, bijzonderlijk die op den tabak, maar vergat er bij te voegen dat zij zelf nooit iets aan den toestand der armen verbeterd hebben, al de belastingen behielden waarop zij donderden en er integendeel nieuwe bijbrachten.

Dan begon hij het nieuwe liedje over de boemannen van socialistischen die vaderland, eigendom en huisgezin willen vernietigen, die den landman zijn stukje grond willen afnemen, en ten slotte over het blad *De Landbouwer*, dat zij niet mogen lezen (best mogelijk omdat het te goed de belangen der armen verdedigt).

Wie den gaai afschoot was voorzeker M. Lybaert, de gazetkrabbelaar uit de zeven-

ster. Na wat over het schoolenkwest der liberalen gezeeverd te hebben, waarbij hij de duizenden franken welke dit kostte, voor de oogen der aanhoorders deed dansen, had hij voor doel genomen de socialistischen te lasteren.

En wilt gij weten wat de heilige geest heft in den loop van zijne welsprekendheid ingaf, welnu ziehier: de socialistischen zijn moordenaars die alles in het bloed willen smoorren, zij zijn tegen het huwelijk en willen leven als de konijnen (sic), zij willen den eigendom afschaffen van boeren en burgers en van den rijken man, die zooveel over heeft voor en armen, welke hij met milde hand steunt!

De aanwezigen trokken daarbij een gezicht zoo lang als geheel de week.

Neen, dat mag niet gebeuren, zegde hij in het vuur van zijn talent (?), want er moeten standen zijn en er moeten altijd rijken en armen bestaan!

Peins 'ne keer! En zeggen dat men zulke katholieke kandidaten aanstelt om de maatschappelijke wanorde op te lossen. Trek nu maar de ladder op.

Ha! heeren denkt maar dat uwe grootste rol gespeeld is, dit hebt gij immers zelf kunnen bestatigen aan den weinigen geestdrift welke in de zaal heerschte, want er waren slechts een 5-tal handklappers.

De boeren weten best te spreken wat het familieleven beteekent, dat zij nooit hebben gekend en wat de eigendom is welke hun reeds lang door de rijke heeren werd ontnomen.

Bij de buitenlieden die niets bezitten en slechts kommer en ellende kennen, houdt die onzin geen steek meer, van zoodra zij bewust zijn dat het meer dan tijd is dat de slechte toestanden ophouden. Wij hebben dit voor de zooveelste maal kunnen bestatigen en mochten ons dan ook verheugen over de zienswijze der aanwezigen na de meeting.

In 't oog vallend is hunne opmerking die zij maken dat de rijken slechts afkomen om het lot van den boer en stedeling te verdedigen nu zij met het stembriefje gewapend zijn.

Bravo, mannen van Loochristy, en goed gewerkt opdat den uitslag der kiezing schitterend zij.

De tabakbelasting

De katholieken zijn naäpers van al wat de socialistischen doen. Zij zouden niet gaarne de ernstige hervormingen invoeren door de Werklieden-Partij voorgedragen, omdat het de belangen der rijkkaards, die zij verdedigen, zou bestriden. Toch willen zij den schijn aannemen — nu een nieuw kiezerskorps zijne macht gaat uitoefenen — ook iets voor het volk te willen doen. Niet alleen stelen zij daarom stukken uit ons programma, maar de propagandamiddelen willen zij zelfs naäpen.

Zij weten hoeveel indruk onze catechismussen en vlugschriften op aller geest uitoefenen. In het arrondissement Doornik hebben zij nu ook eenen kiescatechismus uitgegeven.

Ziehier wat wij daarin over de tabakbelasting lezen. Onze vrienden zullen oordeelen over de klerikale onbeschaamtheid:

1^e LES.

De belasting op den tabak.

V. — Wie heeft de belasting op den tabak ingesteld?

A. — Het liberaal ministerie in 1879.

V. — Hoeveel bedroeg die belasting?

A. — 1 fr. 50 per aar.

V. — Wie heeft die belasting vermeerderd?

A. — Het liberaal ministerie in 1883.

V. — Op hoeveel werd zij gebracht?

A. — Op 3 centiemmen per plant, hetgeen gelijk staat met meer dan 10 frank per are.

V. — Wordt die verfoeilijke belasting met eene groote meerderheid gestemd?

A. — Neen, zij werd gestemd door 71 liberalen tegen 66 katholieken en radikalen.

V. — Wat hebben de katholieken gedaan bij hunne kmst aan het bewind?

A. — Zij hebben in 1883 de belasting op den tabak met de helft verminderd.

V. — Zooals zij thans is, is die belasting niet te zwak?

A. — Ja, zij is zelfs hatelijk, want zij drukt vooral op de geringe landbouwers en de werklieden.

V. — Welk is het middel om ze te doen verdwijnen?

A. — Dat al de landbouwers, dat al de werklieden stemmen voor de katholieken, die stellig beloofd hebben aan de Kamers de afschaffing der belasting te vragen.

Die katholieken moeten de lezers van zulke schriften dan wel om achten, wanneer zij zelf het bewijs leveren van hunne kwade trouw.

Wie stelde de tabakbelasting in 1879 en in 1883 voor?

Het liberaal ministerie.

Wie stemde voor de belasting?

De liberalen.

Wie stemde er tegen?

De katholieken.

Wat beloofden de katholieken vóór de kiezing?

De belasting meerderd. Wat dede ze vernieuwen? Waarom?

Wat belooft Nogmaals schafften.

Zullen zij

Er is dan

1883 Zij he

oischton zij

den hebben

moeten wed

klaring:

« Wij heb

belasting af

gedaan; de l

kiezigen te

als eerl k a

Wat zullen

Tegen de

ting onderst

Tegen de

loofden de b

en het niet d

Voor de s

be'often hou

oprechte ver

der zwoeger

alle slag, zoo

P

Vóór deze

en staatslied

den, voor hu

huis te halen

in paljassen

verschrikkel

elkander op

De koninge

meesters bes

te denken, d

ziet toebeho

De soldaten

gekocht of al

In vrede's

om een zeker

pen sujetten

gingen diene

in die dagen

Vooraf, on

verre na niet

Doch in oo

hauwen.

Want onda

en vaderland

nu er aan ga

eigen bewegi

op te mikken.

Het was ee

Doch men

naamd « wer

Mongelwe

Schetse

WARE

In de stad

vakverenigt

komen bloo

niemand der

werkman en

meerderheid

pastors paie

ning welke

staat, maar

en laten zie

kiekens, de

nijen goed s

waaraan zij

zwaarlijvers

den omtrek

werpen zij d

gordineu sp

die zich doo

schatten des

In de stad

fabrieken, d

vermoeidhei

gang nog vlu

gesleeptvoet

van het dage

bewegen. In